

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2017)0095

e-Demokracja w Unii Europejskiej: potencjał i wyzwania

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie e-demokracji w Unii Europejskiej: potencjał i wyzwania (2016/2008(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając zalecenie CM/Rec(2009)1 Rady Europy w sprawie demokracji elektronicznej (e-demokracji) przyjęte przez Komitet Ministrów w dniu 18 lutego 2009 r. jako pierwszy międzynarodowy instrument prawny ustanawiający normy w obszarze e-demokracji,
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 2, 3, 6, 9, 10 i 11, oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 8–20 i 24,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, europejską konwencję praw człowieka i Europejską kartę społeczną,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 października 2015 r. w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej¹,
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020 – Przyspieszenie transformacji cyfrowej w administracji” (COM(2016)0179),
- uwzględniając opracowany przez ONZ wskaźnik rozwoju administracji elektronicznej (E-Government Development Index (EGDI)) za rok 2014,
- uwzględniając trzy badania zatytułowane „Potential and challenges of e-participation in the European Union” [Potencjał i wyzwania w obszarze e-uczestnictwa w Unii Europejskiej], „Potential and challenges of e-voting in the European Union” [Potencjał i wyzwania w obszarze e-głosowania w Unii Europejskiej] oraz „The legal and political context for setting up a European identity document” [Prawny i polityczny kontekst dla ustanowienia europejskiego dokumentu tożsamości] opublikowane przez Departament Tematyczny C w 2016 r.,

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0382.

- uwzględniając dwa badania STOA zatytułowane „E-public, e-participation and e-voting in Europe - prospects and challenges: final report” [E-społeczeństwo, e-uczestnictwo i e-głosowanie w Europie – perspektywy i wyzwania: sprawozdanie końcowe] z listopada 2011 r. oraz „Technology options and systems to strengthen participatory and direct democracy” [Rozwiązania i systemy technologiczne wzmacniające demokrację uczestniczącą i bezpośrednią], które ma zostać opublikowane w 2017 r.,
 - uwzględniając prace w dziedzinie e-demokracji prowadzone przez Konferencję Europejskich Regionalnych Zgromadzeń Ustawodawczych (CALRE) z wykorzystaniem systemu współpracy Narodów Zjednoczonych IT4all,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 września 2015 r. pt. „Prawa człowieka a technologia: wpływ systemów inwigilacji i nadzoru na prawa człowieka w państwach trzecich”¹,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych oraz opinię Komisji Kultury i Edukacji (A8-0041/2017),
- A. mając na uwadze, że niedawny kryzys i impas w obszarze finansowym, gospodarczym i społecznym mają poważny wpływ na poszczególne państwa członkowskie i Unię jako całość w czasach, kiedy wszystkie te podmioty muszą mierzyć się z globalnymi wyzwaniami, takimi jak zmiana klimatu, migracja i bezpieczeństwo; mając na uwadze, że relacje obywateli i polityków stają się coraz bardziej napięte, gdyż obywatele odwracają się od politycznych procesów decyzyjnych, a także istnieje coraz większe ryzyko niezadowolenia społeczeństwa z polityki; mając na uwadze, że zaangażowanie i udział obywateli i społeczeństwa obywatelskiego w życiu demokratycznym mają – obok przejrzystości i informacji – zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania demokracji oraz dla legalności i odpowiedzialności na każdym szczeblu wielopoziomowego systemu rządzenia w UE; mając na uwadze, że istnieje wyraźna potrzeba wzmocnienia demokratycznych więzów między obywatelami i instytucjami politycznymi;
- B. mając na uwadze, że w ubiegłych dziesięcioleciach społeczeństwo przeszło szybką przemianę, a obywatele poczuli potrzebę częstszego i bardziej bezpośredniego wypowiedzania się na temat problemów, które decydują o przyszłości naszego społeczeństwa, oraz mając na uwadze, że w związku z tym instytucje polityczne i kształtujące politykę powinny inwestować w innowacyjną demokrację;
- C. mając na uwadze, że frekwencja w wyborach europejskich maleje systematycznie od 1979 r., a w wyborach w 2014 r. spadła do poziomu 42,54 %;
- D. mając na uwadze, że istotne znaczenie ma odzyskanie zaufania obywateli do europejskiego projektu; mając na uwadze, że narzędzia e-demokracji mogą pomóc we wspieraniu bardziej aktywnego obywatelstwa przez poprawę uczestnictwa, przejrzystości i odpowiedzialności w podejmowaniu decyzji, wzmacniając demokratyczne mechanizmy nadzoru oraz zwiększając wiedzę na temat UE w celu przyznania obywatelom większego prawa głosu w życiu politycznym;

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0288.

- E. mając na uwadze, że demokracja powinna się rozwijać i dostosowywać do zmian i możliwości związanych z nowymi technologiami i narzędziami ICT, które należy uznać za dobro wspólne i które, jeśli zostałyby właściwie wdrożone i towarzyszyłyby im odpowiednie informacje, mogłyby pomóc w budowaniu bardziej przejrzystej demokracji uczestniczącej; mając na uwadze, że w tym celu każdy obywatel powinien mieć możliwość przeszkolenia się z korzystania z nowych technologii;
- F. mając na uwadze, że dokonanie postępów w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego i ochrony danych ma zasadnicze znaczenie, jeśli chcemy rozszerzyć zakres korzystania z nowych technologii w życiu instytucjonalnym i politycznym, a tym samym wzmocnić udział obywateli w procesach decyzyjnych;
- G. mając na uwadze, że rozwój nowych narzędzi komunikacji cyfrowej i otwartych wspólnych platform mógłby podsuwać i przynosić nowe rozwiązania pozwalające wspierać uczestnictwo polityczne i zaangażowanie obywateli, jednocześnie zmniejszając niezadowolenie obywateli z instytucji politycznych i pomagając podnieść ich zaufanie do systemu demokratycznego, a także poziom jego przejrzystości i rozliczalności;
- H. mając na uwadze, że przewodniczący Juncker podczas ostatniej debaty o stanie Unii przedstawił pakiet środków służących zwiększeniu wykorzystania komunikacji elektronicznej, takich jak m.in. inicjatywa WiFi4EU czy rozwój sieci 5G w Europie;
- I. mając na uwadze, że powszechna dostępność danych sektora rządowego może przyczynić się do wzrostu gospodarczego, zwiększyć wydajność sektora publicznego oraz poprawić przejrzystość i rozliczalność instytucji europejskich i krajowych;
- J. mając na uwadze, że dostęp do neutralnej sieci na takich samych warunkach stanowi nieodzowny warunek dla zapewnienia rzeczywistej realizacji podstawowych praw człowieka;
- K. mając na uwadze, że e-demokracja mogłaby sprzyjać rozwojowi uzupełniających form zaangażowania, mogących przyczynić się do łagodzenia problemu rosnącego niezadowolenia społeczeństwa wywołanego tradycyjną polityką; mając ponadto na uwadze, że mogłaby ona propagować komunikację, dialog, znajomość Unii i jej strategii politycznych, a także zainteresowanie nimi, a tym samym sprzyjać wsparciu europejskiego projektu, a także zmniejszeniu tzw. „deficytu demokracji” w Europie;
- L. mając na uwadze, że nowe formy uczestnictwa w wirtualnej przestrzeni publicznej są nierozdzielnie związane z poszanowaniem praw i obowiązków związanych z udziałem w przestrzeni publicznej, które obejmują m.in. prawa procesowe w sprawach o zniesławienie;
- M. mając na uwadze, że w celu dopilnowania, aby internet pełnił rolę wiarygodnego i skutecznego narzędzia demokracji, niezbędne jest zlikwidowanie przepaści cyfrowej oraz zapewnienie obywatelom odpowiednich umiejętności korzystania z mediów i umiejętności cyfrowych;
- N. mając na uwadze, że systemy technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) stanowią istotę nowoczesnego sprawowania rządów, ale nadal potrzebne są wysiłki w celu poprawy jakości świadczonych usług administracji elektronicznej;

- O. mając na uwadze, że e-głosowanie może pomóc osobom mieszkającym lub pracującym w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami, lub w państwie trzecim, w korzystaniu z przysługującego im prawa głosu; mając na uwadze, że należy zagwarantować bezpieczeństwo i tajność głosowania w procesie e-głosowania, zwłaszcza w związku z możliwością cyberataków;

Potencjał i wyzwania

1. podkreśla potencjalne korzyści płynące z e-demokracji, którą definiuje się jako wsparcie i wzmocnienie demokracji tradycyjnej za pomocą ICT i która może uzupełniać i wzmacniać procesy demokratyczne przez dodanie elementów służących wzmocnieniu pozycji obywateli dzięki różnym działaniom online obejmującym między innymi administrację elektroniczną, e-rządzenie, e-debaty, e-uczestnictwo i e-głosowanie; wyraża zadowolenie w związku z faktem, że coraz więcej obywateli może uczestniczyć w procesach demokratycznych za pośrednictwem nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych;
2. podkreśla, że w zaleceniu CM/Rec(2009)1 Rady Europy wezwano państwa członkowskie do dopilnowania, by e-demokracja „propagowała, zapewniała i wzmacniała przejrzystość, odpowiedzialność, chęć współpracy, zaangażowanie, deliberacje, włączenie, dostępność, uczestnictwo, pomocniczość i spójność społeczną”; przypomina, że w zaleceniu tym państwa członkowskie zostały wezwane do opracowania środków mających na celu wzmocnienie praw człowieka, demokracji i praworządności;
3. podkreśla, że celem e-demokracji jest propagowanie kultury demokratycznej, która ubogaca i wzmacnia praktyki demokratyczne przez zapewnianie dodatkowych środków zwiększających przejrzystość i uczestnictwo obywateli, a jej celem nie jest ustanowienie alternatywnego systemu demokratycznego ze szkodą dla demokracji przedstawicielskiej; zwraca uwagę, że sama e-demokracja nie zapewnia udziału w życiu politycznym i że działania na rzecz e-demokracji należy połączyć z równoczesną działalnością skierowaną do tradycyjnych środowisk sprzyjających uczestnictwu obywateli w życiu politycznym;
4. wskazuje na znaczenie e-głosowania i głosowania na odległość za pośrednictwem internetu jako systemów mogących rozszerzyć włączenie obywateli i ułatwić demokratyczne uczestnictwo, przede wszystkim na obszarach, które są najbardziej zmarginalizowane pod względem geograficznym i społecznym, a także jako systemów niosących wiele potencjalnych korzyści, w szczególności dla osób młodych, osób o ograniczonej możliwości poruszania się, osób starszych oraz osób na stałe lub tymczasowo mieszkających lub pracujących w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami, lub w państwie trzecim, o ile zapewnione są najwyższe możliwe standardy ochrony danych; przypomina, że państwa członkowskie wprowadzające głosowanie na odległość za pośrednictwem internetu muszą dopilnować przejrzystości i wiarygodności liczenia głosów i przestrzegać zasad równości głosów, tajności głosowania, dostępu do głosowania oraz zasady wolnych wyborów;
5. podkreśla, że wszystkie procesy interakcji cyfrowych powinny opierać się na zasadzie otwarcia instytucjonalnego, zgodnie z podejściem polegającym na łączeniu przejrzystości w czasie rzeczywistym ze świadomym uczestnictwem;

6. zwraca uwagę na e-uczestnictwo jako kluczowy element charakterystyczny e-demokracji obejmujący trzy formy interakcji między instytucjami unijnymi i rządami z jednej strony a obywatelami z drugiej strony, a mianowicie e-informacje, e-konsultacje i elektroniczne podejmowanie decyzji, a także zachęca do korzystania z niego; potwierdza, że wiele krajowych, regionalnych i lokalnych przypadków e-uczestnictwa może być uważanych za dobre przykłady wykorzystania ICT w demokracji uczestniczącej; zachęca państwa członkowskie do dalszego rozwijania takich praktyk na szczeblu krajowym i lokalnym;
7. podkreśla, że ICT przyczyniają się do rozwoju przestrzeni zaangażowania obywatelskiego i debaty publicznej, a jednocześnie podnoszą jakość i wzmacniają legitymację naszych systemów demokratycznych;
8. podkreśla potrzebę angażowania ludzi młodych w debatę publiczną i zauważa, że wykorzystanie ICT w procedurach demokratycznych może być skutecznym narzędziem służącym temu celowi;
9. przypomina o przykładzie, jakim był pierwszy europejski przypadek głosowania za pośrednictwem internetu w Estonii podczas prawnie wiążących wyborów w 2005 r., ale utrzymuje, że jeśli e-głosowanie miałooby zostać z powodzeniem przyjęte w innych państwach członkowskich, konieczne byłoby dokonanie oceny gwarancji rzeczywistego uczestnictwa wszystkich obywateli, a także oceny korzyści i kosztów oraz konsekwencji różnych lub rozbieżnych podejść technologicznych; podkreśla, że bezpieczna i szybka łączność internetowa oraz bezpieczna infrastruktura związana z tożsamością elektroniczną stanowią ważne warunki wstępne powodzenia e-głosowania; podkreśla, że należy wykorzystywać nowe technologie w dotychczasowych procesach głosowania w lokalu wyborczym i uważa, że wymiana najlepszych praktyk i badań może sprzyjać osiągnięciu znaczących postępów na wszystkich szczeblach politycznych;
10. zwraca uwagę na wyzwanie, jakim jest odpowiadanie na obawy obywateli związane z korzystaniem z internetowych narzędzi demokracji; jest zdania, że rozwiązanie problemów związanych z bezpieczeństwem i zagwarantowanie prywatności ma pierwszorzędne znaczenie dla budowy zaufania obywateli do powstającej cyfrowej areny politycznej;
11. podkreśla, że procesy demokratyczne wymagają wszechstronnej debaty na każdym szczeblu społeczeństwa UE oraz kontroli i refleksji prowadzących do uczciwych, wszechstronnych i racjonalnych rozważań; ostrzega, że istnieje ryzyko zakłócania wyników debat prowadzonych przy użyciu narzędzi do dyskusji internetowej i manipulowania nimi; uważa, że najlepszą ochroną przed tym ryzykiem jest przejrzystość wszystkich podmiotów zaangażowanych w interakcje i dostarczających informacje o kampaniach, które mogą być pośrednio lub bezpośrednio wspierane, za pomocą cyfrowych platform zaangażowania;
12. zwraca uwagę, że jednym z podstawowych aspektów funkcjonującej demokracji jest zaufanie obywateli do instytucji i procesów demokratycznych; dlatego podkreśla, że wprowadzaniu narzędzi e-demokracji muszą towarzyszyć odpowiednie strategie komunikacyjne i edukacyjne;
13. podkreśla znaczenie włączenia e-uczestnictwa do systemu politycznego w celu uwzględnienia wkładu obywateli w proces podejmowania decyzji i zapewnienia działań

następczych; zauważa, że brak reakcji ze strony decydentów wywołuje rozczarowanie i nieufność;

14. podkreśla, że wykorzystanie narzędzi ICT powinno być uzupełnieniem innych kanałów komunikacji z instytucjami publicznymi, aby uniknąć jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na umiejętności cyfrowe lub brak zasobów i infrastruktury;

Propozycje dotyczące wzmocnienia demokracji za pomocą ICT

15. uważa, że uczestnictwo w procesach demokratycznych opiera się przede wszystkim na skutecznym i niedyskryminującym dostępie do informacji i wiedzy;
16. wzywa ponadto UE i państwa członkowskie do powstrzymania się od podejmowania niepotrzebnych działań zmierzających do arbitralnego ograniczania dostępu do internetu i korzystania z podstawowych praw człowieka, takich jak niewspółmierne działania cenzorskie lub kryminalizacja zgodnego z prawem wyrażania krytyki i sprzeciwu;
17. wzywa państwa członkowskie i UE do zapewnienia środków edukacyjnych i technicznych na potrzeby zwiększenia upodmiotowienia demokratycznego obywateli, poprawy umiejętności cyfrowych, a także zapewnienia kultury informatycznej oraz równego i bezpiecznego dostępu cyfrowego dla wszystkich obywateli UE z myślą o zlikwidowaniu przepaści cyfrowej (włączenie cyfrowe) z korzyścią w ostatecznym rozrachunku dla demokracji; zachęca państwa członkowskie do włączenia nabywania umiejętności cyfrowych do programów nauczania i uczenia się przez całe życie oraz do priorytetowego traktowania programów szkoleń cyfrowych dla osób starszych; wspiera rozwój współpracy sieciowej z uniwersytetami i instytucjami oświatowymi w celu propagowania badań naukowych dotyczących nowych narzędzi uczestnictwa i ich wdrożenia; wzywa również UE i państwa członkowskie do propagowania programów i strategii politycznych mających na celu kształtowanie krytycznej i świadomej oceny korzystania z ICT;
18. opowiada się za postępowaniem w ocenie wykorzystania nowych technologii w celu wzmocnienia demokracji w administracjach unijnych, polegającym na uwzględnieniu, jako wskaźników, celów służących mierzeniu jakości usług online;
19. proponuje, aby Parlament Europejski – jako jedyna unijna instytucja wybierana bezpośrednio – przewodził w umacnianiu e-demokracji; uważa za stosowne opracowanie w tym celu takich innowacyjnych rozwiązań technologicznych, które umożliwią obywatelom komunikowanie się w konkretnych sprawach z wybranymi posłami oraz dzielenie się z nimi swoimi obawami;
20. zachęca do uproszczenia języka instytucji i postępowania instytucjonalnych oraz do opracowania materiałów multimedialnych wyjaśniających kwestie kluczowe dla najważniejszych procesów decyzyjnych, aby propagować zrozumienie tych procesów i sprzyjać uczestnictwu w nich; podkreśla konieczność upowszechniania tego rodzaju dostępu do e-uczestnictwa za pośrednictwem wydzielonych i aktywizujących narzędzi umożliwiających dostęp do wszystkich dokumentów zawartych w dossier parlamentarnych;
21. wzywa państwa członkowskie i UE do zapewnienia przystępnej cenowo infrastruktury

cyfrowej przystosowanej do ultraszybkiego połączenia, szczególnie w regionach peryferyjnych oraz na obszarach wiejskich i mniej rozwiniętych pod względem gospodarczym, a także do zagwarantowania równości wśród obywateli, ze szczególnym uwzględnieniem najbardziej wrażliwych grup społecznych, oraz do wyposażenia ich w umiejętności, dzięki którym będą mogli bezpiecznie korzystać z technologii; zaleca, by biblioteki, szkoły i budynki, w których świadczy się usługi publiczne, posiadały ultraszybką, nowoczesną infrastrukturę informatyczną, która byłaby jednakowo dostępna dla wszystkich obywateli, a w szczególności dla osób znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, takich jak osoby niepełnosprawne; zwraca uwagę na konieczność przeznaczenia odpowiednich środków finansowych i zasobów szkoleniowych na te cele; zaleca Komisji, aby przewidziała środki na projekty mające na celu poprawę infrastruktury cyfrowej w kontekście gospodarki społecznej i solidarnej;

22. podkreśla, że kobiety są niedostatecznie reprezentowane w procesach decyzyjnych w zakresie polityki na wszystkich szczeblach, a także w sektorach ICT; zwraca uwagę, że kobiety i dziewczęta często borykają się ze stereotypami dotyczącymi technologii cyfrowych; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do inwestowania w ukierunkowane programy propagujące kształcenie kobiet i dziewcząt – zwłaszcza ze szczególnie wrażliwych i zmarginalizowanych środowisk – w dziedzinie ICT oraz ich uczestnictwo kobiet i dziewcząt za pośrednictwem internetu, z wykorzystaniem kształcenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego;
23. zauważa, że w zapewnianiu równego dostępu wszystkim obywatelom do narzędzi e-demokracji duże znaczenie mają wielojęzyczne tłumaczenia informacji, które mają być rozpowszechniane i czytane przez wszystkich obywateli w krajach, w których obowiązują co najmniej dwa języki urzędowe, lub przez obywateli o różnym pochodzeniu etnicznym;
24. zachęca państwa członkowskie i UE do propagowania, wspierania i wdrażania mechanizmów i instrumentów umożliwiających uczestnictwo obywateli oraz ich interakcję z rządami i instytucjami UE, takich jak platformy pozyskiwania wiedzy z tłumu (crowdsourcing); podkreśla, że ICT powinny ułatwiać dostęp do niezależnej informacji, przejrzystość, rozliczalność i udział w procesach podejmowania decyzji; w związku z tym wzywa do lepszego dostosowania wszystkich narzędzi komunikacji oraz relacji Komisji Europejskiej z obywatelami, w szczególności portalu Europe Direct, do wyzwań e-demokracji; zobowiązuje się do poprawy dostępności, zrozumiałości, walorów edukacyjnych i interaktywności wszystkich istniejących narzędzi legislacyjnych działań następczych i zwraca się do Komisji, aby uczyniła to samo na swojej stronie internetowej;
25. wzywa państwa członkowskie i UE, by dokonały przeglądu treści ich oficjalnych stron internetowych dotyczących funkcjonowania demokracji, tak aby zapewnić narzędzia edukacyjne ułatwiające młodym odbiorcom zapoznanie się z tymi stronami i przyswajanie ich treści, a także, by zapewnić dostępność tych stron dla osób niepełnosprawnych;
26. zachęca administracje, aby wykazały się zaangażowaniem w realizację zasady otwarcia instytucjonalnego, wprowadzając zmiany w swoim projekcie strategicznym i swojej kulturze organizacyjnej, budżetach oraz procesach przemian organizacyjnych w celu wzmocnienia demokracji przy użyciu nowych technologii;

27. zwraca się z wnioskiem o utworzenie platformy online mającej na celu usystematyzowanie konsultacji z obywatelami, które prowadzi się przed podjęciem decyzji przez ustawodawcę europejskiego, tak aby bardziej bezpośrednio włączyć obywateli w życie publiczne;
28. uważa za konieczne, aby coraz szerszemu wprowadzaniu tych nowych narzędzi towarzyszyły kampanie propagujące korzystanie z możliwości stwarzanych przez te narzędzia oraz wartości obywatelskie, takie jak współodpowiedzialność i aktywność obywatelska;
29. przypomina o znaczeniu europejskiej inicjatywy obywatelskiej jako instrumentu zaangażowania i bezpośredniego udziału obywateli w życiu politycznym UE i w związku z tym wzywa Komisję do przeglądu mechanizmów funkcjonowania tej inicjatywy w celu rozwinięcia jej pełnego potencjału zgodnie ze wskazówkami sformułowanymi przez Parlament Europejski w rezolucji z dnia 28 października 2015 r.; przypomina również o znaczeniu, jakie ma uproszczenie i usprawnienie wymogów biurokratycznych dotyczących tego narzędzia oraz szersze zastosowanie ICT, np. poprzez platformy cyfrowe i inne aplikacje kompatybilne z urządzeniami mobilnymi, tak aby to ważne narzędzie stało się bardziej przyjazne dla użytkownika i aby szeroko je propagować; uważa, że wykorzystanie nowej technologii mogłoby w szczególności usprawnić system zbierania podpisów online poprzez wykorzystanie usług identyfikacji i uwierzytelniania (eIDAS), co ułatwiłoby obywatelom otrzymywanie i wymianę informacji dotyczących istniejących lub możliwych europejskich inicjatyw obywatelskich, aby mogli oni aktywnie uczestniczyć w dyskusjach lub wspierać te inicjatywy;
30. podkreśla, że kilka procesów Komisji, takich jak internetowe konsultacje społeczne, działania w ramach e-uczestnictwa oraz oceny skutków, mogłoby odnieść korzyści z szerszego wykorzystania nowych technologii w celu propagowania udziału społeczeństwa i poprawy rozliczalności tych procesów, zwiększenia przejrzystości instytucji Unii Europejskiej oraz wzmocnienia sprawowania rządów w Europie; przypomina, że należy ograniczyć do minimum bariery techniczne, co stanowi niezbędny warunek dla zapewnienia rzeczywistej realizacji procesów konsultacji publicznych przy udziale jak największej liczby obywateli;
31. podkreśla potrzebę zwiększenia zakresu wyczerpujących informacji dla obywateli na istniejących platformach e-uczestnictwa na szczeblu unijnym, krajowym i lokalnym;
32. wzywa Komisję do poszerzenia zakresu i rozwoju e-uczestnictwa w ramach śródkresowego przeglądu strategii jednolitego rynku cyfrowego, który ma zostać rozpoczęty w 2017 r., oraz do wspierania rozwoju i finansowania nowych instrumentów związanych z cyfrowym obywatelstwem Unii Europejskiej; zaleca ponadto Komisji skupienie się na rozwiązaniach o charakterze otwartym, które można z łatwością rozszerzyć na cały jednolity rynek cyfrowy; wzywa Komisję w szczególności do ujęcia ponownego wykorzystania wcześniejszych projektów, takich jak platforma D-CENT, będąca finansowanym przez UE projektem dostarczającym narzędzi technologicznych dla demokracji uczestniczącej;
33. podkreśla, że rozwój administracji elektronicznej powinien stanowić priorytet dla państw członkowskich i instytucji UE, oraz z zadowoleniem przyjmuje ambitny i wszechstronny plan działania Komisji dotyczący administracji elektronicznej, w

przypadku którego kluczowym elementem będzie właściwe wdrożenie na szczeblu krajowym oraz koordynacja dostępnych funduszy UE, w synergii z krajowymi agencjami i organami ds. cyfryzacji; uważa, że należy dołożyć większych starań w celu propagowania otwartych danych oraz korzystania z narzędzi ICT opartych na otwartym i darmowym oprogramowaniu, zarówno w instytucjach UE, jak i w państwach członkowskich;

34. wzywa do szerszej współpracy na szczeblu unijnym oraz zaleca wymienianie się projektami w zakresie dobrych praktyk w dziedzinie e-demokracji jako sposobu dążenia do charakteryzującej się większym uczestnictwem demokracji deliberatywnej, która zaspokoiłaby żądania obywateli i byłaby zgodna z ich interesem, a jednocześnie miałaby na celu włączenie ich w procesy podejmowania decyzji; wskazuje na potrzebę znajomości postaw obywateli wobec wdrażania głosowania na odległość za pośrednictwem internetu; wzywa Komisję do przeprowadzenia niezależnej oceny opinii publicznej lub konsultacji publicznych na temat głosowania za pośrednictwem internetu jako dodatkowej opcji oddania głosu przez obywateli, w tym analizy mocnych i słabych stron takiego systemu, tak aby państwa członkowskie mogły rozpatrzyć ją do końca 2018 r.;
35. podkreśla priorytetową potrzebę ochrony prywatności i danych osobowych podczas korzystania z narzędzi e-demokracji oraz wspierania bezpieczniejszego środowiska internetowego, w szczególności w odniesieniu do bezpieczeństwa informacji i danych, w tym „prawa do bycia zapomnianym”, a także potrzebę zapewnienia zabezpieczeń przed oprogramowaniem inwigilacyjnym oraz weryfikowalności źródeł; ponadto wzywa do dalszego korzystania z usług cyfrowych w oparciu o podstawowe rozwiązania, które to umożliwiają, takie jak bezpieczna i zaszyfrowana tożsamość cyfrowa, zgodnie z rozporządzeniem eIDAS; propaguje zabezpieczone cyfrowe rejestry publiczne oraz walidację podpisów elektronicznych, w celu zapobiegania nieuczciwym wielokrotnym interakcjom, zgodnie z europejskimi i międzynarodowymi standardami praw człowieka oraz orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości; podkreśla wreszcie, że kwestie bezpieczeństwa nie mogą stać się czynnikiem odstrasającym względem włączania poszczególnych osób i grup do procesów demokratycznych;
36. podkreśla potrzebę doskonalenia demokracji za pomocą technologii, która powinna być stosowana w bezpiecznym środowisku, które chroni przed niewłaściwym wykorzystaniem narzędzi technologicznych (np. przed botami rozsyłającymi spam, anonimowym profilowaniem, przywłaszczaniem tożsamości), oraz przypomina o konieczności przestrzegania najwyższych norm prawnych;
37. przypomina o kluczowej roli demaskatorów – działających na ogół za pośrednictwem internetu – w ujawnianiu korupcji, oszustw, niegospodarności i innych wykroczeń, które zagrażają zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, integralności finansów, prawom człowieka, środowisku i praworządności, a jednocześnie zapewniających prawo obywateli do informacji;
38. zachęca przedstawicieli społeczeństwa do aktywnego uczestnictwa wraz z obywatelami w istniejących obecnie, w pełni niezależnych forach oraz do korzystania z nowych mediów i platform informatycznych w celu nadania impulsu do debaty oraz wymiany poglądów z obywatelami i zgłaszania propozycji (e-parlament), a tym samym do ustanowienia bezpośredniego połączenia z obywatelami; wzywa grupy polityczne w

Parlamencie Europejskim oraz europejskie partie polityczne do propagowania debaty publicznej i e-uczestnictwa obywateli;

39. wzywa posłów do PE oraz pozostałe instytucje UE do dalszego zwiększania przejrzystości ich prac, w szczególności w zmieniającym się obecnie kontekście politycznym, oraz zwraca się do organów publicznych o zbadanie możliwości opracowania platform cyfrowych, obejmujących najnowsze narzędzia informatyczne; zachęca wyłonionych w wyborach przedstawicieli do korzystania z tych narzędzi, a także do komunikacji z wyborcami i zainteresowanymi stronami oraz do budowania z nimi pozytywnych relacji z myślą o przekazywaniu im informacji na temat działalności unijnej i parlamentarnej, co doprowadzi do otwarcia procesów debaty publicznej i kształtowania polityki oraz zwiększenia świadomości w zakresie demokracji europejskiej;
40. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy Parlamentu w obszarze e-uczestnictwa; wspiera ciągle wysiłki mające na celu wzmocnienie reprezentatywnego charakteru, legitymacji i skuteczności Parlamentu oraz zachęca posłów do szerszego korzystania z nowych technologii w celu rozwinięcia ich pełnego potencjału, przy jednoczesnym uwzględnieniu koniecznych ograniczeń nakładanych przez prawo do prywatności i ochrony danych osobowych; zwraca uwagę na potrzebę powszechnej refleksji na temat sposobów poprawy wykorzystania ICT przez posłów nie tylko w celu nawiązania relacji ze społeczeństwem, ale także w odniesieniu do legislacji, petycji, konsultacji i innych aspektów istotnych dla codziennej pracy posłów;
41. zachęca partie polityczne na szczeblu unijnym i krajowym do korzystania w jak największym stopniu z narzędzi cyfrowych w celu opracowywania nowych sposobów propagowania demokracji wewnętrznej, włączając w to przejrzystość ich procesów zarządzania, finansowania i podejmowania decyzji, a także w celu lepszej komunikacji z członkami i zwolennikami partii oraz ze społeczeństwem obywatelskim, a także w celu ich większego uczestnictwa; zachęca je również do znaczącej przejrzystości oraz rozliczalności wobec obywateli; w tym celu sugeruje dokonanie oceny możliwości zmian w statucie europejskich partii politycznych w celu uwzględnienia i promowania e-uczestnictwa;
42. wzywa UE i jej instytucje do otwarcia się na większe eksperymenty w obszarze nowych metod e-uczestnictwa, takich jak pozyskiwanie wiedzy z tłumu (crowdsourcing) na szczeblu unijnym oraz krajowym, regionalnym i lokalnym, z uwzględnieniem najlepszych praktyk opracowanych już w państwach członkowskich oraz do uruchomienia konkretnych projektów pilotażowych w tym celu; jednocześnie przypomina o potrzebie uzupełnienia tych środków o kampanie podnoszące świadomość w celu wyjaśnienia możliwości tych narzędzi;
43. wzywa instytucje europejskie do rozpoczęcia procesu partycypacyjnego w celu opracowania europejskiej karty praw internetowych, przyjmując jako punkt odniesienia, obok innych dokumentów, deklarację praw internetowych opublikowaną przez Izbę Deputowanych Włoch w dniu 28 lipca 2015 r., w celu propagowania i zagwarantowania wszystkich praw związanych z otoczeniem cyfrowym, w tym rzeczywistego prawa dostępu do internetu oraz neutralności sieci;
44. zwraca uwagę na ogrom niejednorodnych informacji dostępnych obecnie w internecie i

podkreśla, że należy wzmacniać zdolność obywateli do krytycznego myślenia, aby mogli oni lepiej odróżniać wiarygodne źródła informacji od niewiarygodnych; zachęca zatem państwa członkowskie do dostosowania i zaktualizowania ustawodawstwa w celu rozwiązania bieżących problemów, do pełnego wdrożenia i egzekwowania istniejącego ustawodawstwa dotyczącego nawoływania do nienawiści, zarówno w internecie, jak i poza nim, przy jednoczesnym zagwarantowaniu praw podstawowych i konstytucyjnych; podkreśla, że Unia i jej państwa członkowskie powinny rozwijać strategie polityczne i podejmować działania na rzecz wzmocnienia możliwych do przekazania umiejętności krytycznego i kreatywnego myślenia, a także zdolności cyfrowych i zdolności w zakresie korzystania z mediów, integracji obywateli oraz ich dociekliwości, zwłaszcza wśród młodzieży, aby mogli podejmować świadome decyzje i mieć pozytywny wkład w procesy demokratyczne;

o

o o

45. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich.